

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 5Co/113/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7117222760
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 12. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ján Slobodník
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2019:7117222760.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jána Slobodníka a sudkýň JUDr. Slávky Zborovjanovej a JUDr. Moniky Géciovej, PhD. v spore žalobkyne G. N. A.Á., J. XX.X.XXXX, G. N. U. XXX/X, H. U., zastúpenej advokátom JUDr. Jurajom Kusom, so sídlom Nám. osloboditeľov 10, Michalovce, proti žalovanej Slovenskej republike, zastúpenej Generálnou prokuratúrou SR, so sídlom Štúrova 2, Bratislava, o náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci, o odvolaní žalobcu a žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Košice I z 12.10.2018 sp.zn. 37C/34/2017-417

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.
Žalobkyňa má nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie (ďalej len súd) rozhodol tak, že žalovaná je povinná zaplatiť žalobkyňi titulom náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch sumu vo výške 12.000 € spolu s úrokmi z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 12.000 € od 12.4.2017 do zaplatenia a to všetko do troch dní odo dňa právoplatnosti rozsudku (výrok I.). V prevyšujúcej časti žalobu zamietol (výrok II.). Žalobkyňi priznal proti žalovanej nárok na náhradu trov konania v plnej výške (výrok III.).

2. Vychádzal z toho, že žalobkyňa žalobu odôvodnila tým, že žalobkyňi v trestnom konaní bola spôsobená škoda, ktorú kvalifikuje ako nemajetkovú ujmu. Škoda bola spôsobená nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci. Žalobkyňa bola nespravodlivo trestne stíhaná a obvinená uznesením vyšetrovateľa zo dňa 16.1.2012, ČVS: PPZ-69/BPK-V-2012. Žalobkyňa bola obvinená spolu s ďalšími ôsmimi obvinenými, čiže spolu bolo obvinených 14 osôb. Z uznesenia o vznesení obvinenia je zrejmé, že žalobkyňa bola obvinená za zločin zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1, ods. 2 písm. a), ods. 4 písm. b) Trestného zákona, ďalej skrátenie dane a poisťného podľa § 276 ods. 1, ods. 2 písm. c) ods. 3, ods. 4 Trestného zákona. Trestná sadzba odňatia slobody za prvý skutok je 10 až 20 rokov a za druhý skutok je trestná sadzba odňatia slobody 10 až 12 rokov. Proti hore citovanému uzneseniu o obvinení, žalobkyňa v lehote podala sťažnosť a to listom zo dňa 23.1.2012. No prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry ich sťažnosť zamietol a to uznesením zo dňa 7.3.2012, sp.zn. VII/1 Gv 127/11-121. Žalobkyňa počas trestného konania opakovane žiadala zastaviť trestné stíhanie, čo aj kvalifikovane zdôvodnila. Žalobkyňa počas trestného konania opakovane podávala sťažnosť na prietahy v konaní a žiadosť o preskúmanie postupu policajta. Prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry uznesením až dňa 9. mája 2016, sp.zn. VII/1 Gv 20/16/1000-4 trestné stíhanie zastavil, pretože skutok nie je trestným činom a nie je dôvod na postúpenie veci. Z uvedeného je zrejmé, že žalobkyňa bola nespravodlivo trestne stíhaná v období od 16.1.2012 do 9.5.2016, čo je 4 roky a 4 mesiace. Pre úspešnosť konania o náhradu škody v trestnom konaní spôsobenej nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom orgánu verejnej moci sa vyžaduje, aby bol poškodený oslobodený spod

obžaloby, alebo aby bolo trestné stíhanie zastavené, alebo aby bolo nezákonné rozhodnutie zrušené alebo zmenené (viď § 6 až 8 zákona č. 514/2003 Z.z.). Žalobkyňa uvedenú podmienku splnila, lebo trestné stíhanie bolo právoplatne zastavené. Rozhodnutie o zastavení trestného stíhania má rovnaké právne účinky, ako zrušenie uznesenia o vznesení obvinenia.

Žalovaná v replike uviedla: V Náleze sp.zn. IV. ÚS 428/05 (N 185/43, SbNU 115) Ústavný súd ČR vychádza z presvedčenia, že samotné trestné stíhanie je spôsobilé vyvolať do konca vznik nemateriálnej ujmy. Tým viac je štát povinný reparovať materiálnu škodu, ktorá v súvislosti s trestným stíhaním jednotlivca vznikla. Z hľadiska vyššie uvedeného nie je možné akceptovať názor žalovanej, podľa ktorého je daná zodpovednosť štátu za škodu iba v prípade zrušenia uznesenia o vznesení obvinenia pre nezákonnosť, a nie aj v prípade zastavenia trestného stíhania či oslobodenia spod obžaloby. Takýto výklad je výkladom formalistickým, príliš reštriktívnym a ústavne nekonformným, pretože uprednostňuje formu vyslovenia „nezákonnosti“ trestného stíhania a neberie v úvahu, že z hľadiska vyššie uvedených zásahov do osobnej a súkromnej sféry jednotlivca sú tieto formy vyslovenia „nezákonnosti“ trestného stíhania celkom irelevantné (viď Nález Ústavného súdu ČR, sp.zn. ÚS 642/2005). Súd, ktorý koná o náhrade škody, je viazaný oslobodzujúcim rozsudkom alebo rozhodnutím o zastavení trestného stíhania, čo vyplýva z ustanovenia § 6 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z.. Žalovaná vo vyjadrení ďalej namieta požadovanú výšku náhrady nemajetkovej ujmy s poukazom na § 17 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z.z. Podľa názoru žalovanej výška náhrady nemajetkovej ujmy nemôže byť vyššia ako výška náhrady poskytovaná osobám poškodeným násilnými trestnými činmi podľa osobitného predpisu. Týmto osobitným predpisom je zákon č. 215/2006 Z.z. o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činmi. Podľa ust. § 6 tohto zákona maximálna suma odškodnenia nesmie presiahnuť 50-násobok minimálnej mzdy, čo v súčasnosti predstavuje sumu cca 21.750,-eur. Ďalej, že je citované ust. § 17 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z.z. je platné a účinné od 1.1.2013 a žalobný návrh žalobkyne bol na súd podaný dňa 6.10.2017, teda po nadobudnutí účinnosti citovaného ustanovenia zákona. Ani táto námietka žalovanej neobstojí. Základným kritériom pre rozlíšenie adekvátnej právnej úpravy, ktorú je potrebné aplikovať vo veciach zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, konkrétne za škodu spôsobenú nezákonnými rozhodnutiami, je okamih vydania nezákonného rozhodnutia. Uvedené nesporne vyplýva z prechodného ust. § 27 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z., podľa ktorého sa posudzovanie nároku na náhradu škody spôsobenej rozhodnutiami, ktoré boli vydané odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto zákona, t.j. od 1.7.2004, riadi týmto zákonom. Zákon č. 412/2012 Z.z., ktorý novelizoval zákon č. 514/2003 Z.z. a v ust. § 17 ods. 4 stanovil maximálnu výšku náhrady za nemajetkovú ujmu, nadobudol účinnosť 1.1.2013. Do účinnosti citovanej novely, t.j. do 31.12.2012 zákon nestanovil pre výšku náhrady nemajetkovej ujmy žiaden limit. Nezákonné rozhodnutie, t.j. Uznesenie o vznesení obvinenia bolo vydané dňa 16.1.2012, teda pre účinnosťou novely zákona. Táto otázka aplikácie § 17 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z.z. v rozhodovacej praxi Najvyššieho súdu už bola riešená a poukazujem na uznesenie Najvyššieho súdu SR, sp.zn. 7Cdo/262/2015 zo dňa 16.3.2016. Na str. 13, prvý odsek zosponu citovaného rozhodnutia, najvyšší súd uvádza, novela zákona č. 514/2003 Z.z. vykonaná zákonom č. 412/2012 Z.z. (od 1. januára 2013) v § 17 došlo k vypusteniu minimálnej výšky náhrady nemajetkovej ujmy v prípade väzby a k zavedeniu limitu výšky náhrady nemajetkovej ujmy. Novela však neobsahovala žiadne prechodné ustanovenia. Na str. 14, prvý odsek zhora cit. rozhodnutia najvyšší súd uvádza, citujem: „K definujúcim znakom právneho štátu patrí aj zákaz retroaktivity právnych noriem, ktorý je významnou demokratickou zárukou ochrany práv a právnej istoty (PL. ÚS 16/95). Právo poškodeného na náhradu škody (nemajetkovej ujmy) vzniká momentom vydania nezákonného rozhodnutia, vzatia do väzby, či zbytočnými prietahmi v konaní, bez ohľadu na to, že žalovateľným nárokom sa stáva až po splnení ďalších podmienok (napr. oslobodenie obžalovaného). Preto aplikovať ustanovenie § 17 v zmysle tejto novely (zákon č. 412/2012 Z.z.) na prípady, keď uznesenie o vznesení obvinenia bolo vydané pred 31.12.2012 (uznesenie o vznesení obvinenia bolo vydané 30. novembra 1999), by znamenalo pripustiť, že hoci v čase pred napadnutím účinnosti novely vzniklo poškodenému právo na náhradu novelu (zákon č. 412/2012 Z.z.) zaniklo dňom jej účinnosti. Takýto prístup by popieral nielen princíp úplného odškodnenia, ale spôsoboval by aj neprípustné odňatie už existujúceho práva, zásah do legitímnej nádeje poškodeného na satisfakciu, a bol by aj porušením zákazu retroaktivity. Je preto potrebné uviesť, že krajský súd svojím rozhodnutím (bez akéhokoľvek bližšieho zdôvodnenia prečo) popiera navrhovateľovi princíp úplného odškodnenia na satisfakciu neprípustné odňal navrhovateľovi už existujúce právo a tým porušil aj zákaz retroaktivity. Novela zákona č. 514/2013 Z.z., vykonaná zákonom č. 412/2015 Z.z. s účinnosťou od 1.1.2013, ktorou bola zavedená horná hranica nemajetkovej ujmy, bola podrobená odbornej diskusii. Poukazujem na článok zverejnený v Justičnej revue č. 10/2014 „Limitácia náhrady nemajetkovej ujmy“, (str. 1173 až 1196). V tomto článku je okrem iného uvedené, že z hľadiska ústavnoprávneho je zodpovednosť štátu

konštruovaná nepochybne ako objektívna zodpovednosť absolútna (štat sa jej nemôže zbaviť), z toho vyplýva, že ju nemožno ani zákonom nielen že vylúčiť, ale ani obmedziť či zúžiť. Pokiaľ by štát zákonom svoju zodpovednosť vylúčil alebo obmedzil, je potrebné aplikovať priamo čl. 36 ods. 3 Listiny (resp. čl. 46 ods. 3 Ústavy, vid' rozhodnutie pléna Ústavného súdu ČR sp.zn. Pl. US 18/01 z 30. apríla 2002, vid' str. 1173 cit. článku „Limitácia náhrady nemajetkovej ujmy“). V závere tohto článku na str. 1196 je uvedené, že zodpovednosť štátu je zodpovednosť absolútna, ktorú zákonom nemožno vylúčiť, obmedziť ani zúžiť. Za danej situácie je povinnosťou súdov aplikovať priamo čl. 46 ods. 3 Ústavy. Ide totiž o skutočné naplnenie zmyslu a účelu základného práva každého na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom (vid' str. 1196 cit. článku zverejneného v Justičnej Revue č. 10/2014). Žalovaná vo vyjadrení ďalej namieta, že výška náhrady nemajetkovej ujmy priznávaná súdmi by nemala byť neprimerane vysoká a poukazuje na konkrétne rozhodnutia Krajského súdu v Košiciach, ktorými odvolací súd zrušil rozhodnutia súdu prvej inštancie a vrátil vec na nové konanie a vyslovil právny názor, že súd prvého stupňa priznal neprimerane vysokú výšku náhrady nemajetkovej ujmy.

Z uznesenia vyšetrovateľa Prezídia Policajného zboru, Úradu boja proti korupcii, Odboj boja proti korupcii Východ, Košice zo dňa 16.1.2012, ČVS: PPZ-69/BPK-V-2012 súd zistil, že voči žalobkyni bolo vznesené obvinenie za zločin zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1, ods. 2 písm. a), ods. 4 písm. b) Trestného zákona a skrátene dane a poistného podľa § 276 ods. 1, ods. 2 písm. c) ods. 3, ods. 4 Trestného zákona.

Z uznesenia Úradu špeciálnej prokuratúry zo dňa 9. mája 2016, sp.zn. VII/1 Gv 20/16/1000-4 súd zistil, že Prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry uznesením až dňa 9. mája 2016, sp.zn. VII/1 Gv 20/16/1000-4 trestné stíhanie zastavil, pretože skutok nie je trestným činom a nie je dôvod na postúpenie veci.

Z listu právneho zástupcu žalobkyne zo dňa 20.9.2016 označeného ako žiadosť predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody súd zistil, že žalobca požiadal žalovanú o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody.

Predmetom konania je nárok žalobkyne na náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej začatím a vedením trestného stíhania voči svojej osobe resp. spôsobenej nezákonným rozhodnutím - uznesením vyšetrovateľa Prezídia Policajného zboru, Úradu boja proti korupcii, Odboj boja proti korupcii Východ, Košice zo dňa 16.1.2012, ČVS: PPZ-69/BPK-V-2012, ktorým bolo začaté trestné stíhanie voči žalobkyni, ktorá bola obvinená za zločin zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1, ods. 2 písm. a), ods. 4 písm. b) Trestného zákona a skrátene dane a poistného podľa § 276 ods. 1, ods. 2 písm. c) ods. 3, ods. 4 Trestného zákona, v celkovej výške 70.000,- eur s príslušenstvom, ktorý sa opiera o hmotnoprávne ustanovenia §§ 17 ods. 1 až 4 zákona č. 514/2003 Z.z. v znení účinnom ku dňu 16.1.2012.

Vo veci nebolo sporné, že voči žalobkyni bolo uznesením vyšetrovateľa Prezídia Policajného zboru, Úradu boja proti korupcii, Odboj boja proti korupcii Východ, Košice ČVS: PPZ-69/BPK-V-2012 zo dňa 16.1.2012 vznesené obvinenie pre skutok kvalifikovaný ako zločin zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1, ods. 2 písm. a), ods. 4 písm. b) Trestného zákona a skrátene dane a poistného podľa § 276 ods. 1, ods. 2 písm. c) ods. 3, ods. 4 Trestného zákona, že žalobkyňa nebola stíhaná väzobne, že uznesením Úradu špeciálnej prokuratúry zo dňa 9. mája 2016, sp.zn. VII/1 Gv 20/16/1000-4 bolo trestné stíhanie žalobkyne zastavené, pretože skutok nie je trestným činom a nebol dôvod na postúpenie veci a že nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím (tak ako je uplatnený v tejto žalobe) bol vopred predbežne prerokovaný so žalovanou na základe písomnej žiadosti žalobkyne ako poškodenej o predbežné prerokovanie nároku, pričom žalovaná uplatnenému nároku na náhradu škody nevyhovela. Trestné stíhanie žalobkyne začalo dňa 16.1.2012 a skočilo dňa 9.5.2016. Žalobkyňa bola a je bezúhonná.

Ústavnoprávny základ nároku jednotlivca na náhradu škody v prípade trestného stíhania, ktoré je skončené oslobodením spod obžaloby, prípadne zastavením trestného stíhania, je treba hľadať nie len v ustanovení čl. 36 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd, ale vo všeobecnej rovine predovšetkým v čl. 1 ods. 1 Ústavy, teda v princípoch materiálneho právneho štátu, ktorý musí niesť zodpovednosť za nezákonné konanie svojich orgánov, či za konanie, ktorým štátne orgány alebo orgány verejnej moci priamo zasahujú do základných práv jednotlivca. Na jednej strane je isto povinnosťou orgánov činných v trestnom konaní vyšetrovať a stíhať trestnú činnosť, na druhej strane sa štát nemôže zbaviť zodpovednosti za postup týchto orgánov, pokiaľ sa neskôr ukáže nie len ako nezákonný, ale tiež v prípade, keď je trestné konanie samo zastavené alebo, ak bol obžalovaný spod obžaloby oslobodený. Ako už Ústavný súd ČR v minulosti judikoval, každé trestné konanie negatívne ovplyvňuje osobný život trestne stíhaného, na ktorého je síce do okamžiku právnej moci meritórneho rozhodnutia potrebné pozeráť ako na nevinného, avšak samotný fakt trestného konania je záťažou pre každého obvineného

(nález sp. zn. I. ÚS 554/04, N 67/36 SbNU 707). Už samotné trestné stíhanie výrazne zasahuje do súkromného a osobného života jednotlivca, do jeho cti a dobrej povesti, a to tým viac, pokiaľ sa jedná o obvinenie „nepravdivé“, čo je právoplatne potvrdené oslobodzujúcim rozsudkom súdu, podľa ktorého sa skutok, z ktorého bol jednotlivec obvinený a obžalovaný, nestal, prípadne nebol trestným činom. V náleze sp. zn. IV. ÚS 428/05 (N 185/43 SbNU 115) Ústavný súd ČR vychádza z presvedčenia, že samotné trestné stíhanie je spôsobilé vyvolať dokonca vznik nemateriálnej ujmy. Tým viac je štát povinný reparovať materiálnu škodu, ktorá v súvislosti s trestným stíhaním jednotlivca vznikla. Z hľadiska vyššie uvedeného nie je možné akceptovať názor, podľa ktorého je daná zodpovednosť štátu za škodu iba v prípade zrušenia uznesenia o zahájení trestného stíhania pre nezákonnosť, a nie aj v prípade zastavenia trestného stíhania či oslobodenia spod obžaloby. Takýto výklad je výkladom formalistickým, príliš reštriktívnym a ústavne nekonformným, pretože uprednostňuje formu vyslovenia „nezákonnosti“ trestného stíhania a neberie v úvahu, že z hľadiska vyššie uvedených zásahov do osobnej a súkromnej sféry jednotlivca sú tieto formy vyslovenia „nezákonnosti“ trestného stíhania celkom irelevantné (nález Ústavného súdu ČR sp. zn. ÚS 642/2005).

Súd sa stotožnil s argumentáciou žalobkyne, že zastavenie trestného stíhania z dôvodu, že skutok, pre ktorý bola žalobkyňa stíhaná, nie je trestným činom, teda, že sa nenaplnil predpoklad o spáchaní trestného činu žalobkyňou, má rovnaké dôsledky ako zrušenie uznesenia o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia pre nezákonnosť, čo je základná podmienka pre uplatnenie práva na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, tak ako to vyplýva z dikcie ust. § 6 ods.1 citovaného zákona.

V zmysle § 17 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. sa poškodeným, ktorým vznikla ujma nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom právo na úhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch uhrádza za súčasného splnenia dvoch podmienok a to, že samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadostučinením vzhľadom na spôsobenú ujmu a jednak, že nie je možné túto vzniknutú ujmu uspokojiť inak, čo môže byť napr. formou verejného ospravedlnenia, uverejnením rozsudku, znením jeho odôvodnenia a pod.. Vznik objektívnej zodpovednosti štátu za vznik nemajetkovej ujmy tiež predpokladá existenciu príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom a vznikom nemajetkovej ujmy. Zákon pri určovaní výšky nemajetkovej ujmy s účinnosťou od 1.1.2009 vymedzil demonštratívnym výpočtom v ust. § 17 ods. 3 okruh skutočností, na ktoré je potrebné pri určení výšky peňažnej náhrady nemajetkovej ujmy prihliadať a v ust. § 17 ods. 4 dokonca stanovil spodnú hranicu výšky nemajetkovej ujmy spôsobenej rozhodnutím o zatknutí, zadržaní alebo inom pozbavení osobnej slobody, o treste, o ochrannom opatrení a o väzbe.

Súd má za to, že každé trestné konanie negatívne ovplyvňuje osobný život trestne stíhaného, na ktorého je síce do okamžiku právnej moci meritórneho rozhodnutia potrebné pozerať ako na nevinného, avšak samotný fakt trestného konania je záťažou pre každého obvineného. Už samotné trestné stíhanie výrazne zasahuje do súkromného a osobného života jednotlivca, do jeho cti a dobrej povesti a rovnako ako porušenie práva na osobnú slobodu garantovaného článkom 8 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd je spôsobilé obmedziť či porušiť právo jednotlivca na rešpektovanie a ochranu jeho súkromného a rodinného života, dôstojnosti osobnej cti a dobrej povesti tak, ako je garantované v čl. 10 Listiny, a to tým viac, pokiaľ sa jedná o obvinenie nepravdivé. Samotné trestné stíhanie je spôsobilé vyvolať dokonca vznik nemateriálnej ujmy. Tým viac je štát povinný reparovať materiálnu škodu, ktorá v súvislosti s trestným stíhaním jednotlivca vznikla.

Trestné stíhanie žalobkyne trvalo takmer 4 roky a 4 mesiace. V demokratickom a právnom štáte nemôže nastať situácia, kedy sa voči určitej osobe vedie takmer 4 roky a 4 mesiace trestné stíhanie, kedy je takáto osoba vystavená neustálym procesným úkonom zo strany orgánov činných v trestnom konaní (ako osoba podozrivá a obvinená), toto sa skončí zastavením trestného stíhania z dôvodu, že skutok sa nestal, že osoba skutok nespáchala, prípadne, že skutok nebol trestným činom, pričom takejto osobe, napriek tomu, že bola po celú uvedenú dobu vystavená stresu, úzkosti a frustrácii, nebude priznané odškodnenie nemajetkovej ujmy.

Primárnou funkciou náhrady nemajetkovej ujmy je funkcia satisfakčná, čo znamená primerané, s ohľadom na všetky okolnosti konkrétneho prípadu optimálne a tým účinné vyváženie a zmiernenie nepriaznivého následku neoprávneného zásahu. Vzhľadom na to, že nemajetková ujma vzniknutá porušením osobnostných práv sa vo všeobecnom zmysle slova ani nedá odškodniť a jej rozsah nie je možné ani exaktne kvantifikovať a vyčíslieť, namiesto nej je možné len poskytnutie zadostučinenia.

Pokiaľ ide o vyjadrenie miery, akou bola zásahom znížená dôstojnosť alebo vážnosť osoby v spoločnosti, treba vychádzať z následnej reakcie, ktorú zásah vyvolal v rodinnom, pracovnom či inom prostredí fyzickej osoby. Túto mieru treba zisťovať dokazovaním a posúdiť na základe poznania a vyhodnotenia tejto reakcie.

Z vykonaného dokazovania a to z výpovedí žalobkyne a svedkov nepochybne vyplynulo, že samotné trestné stíhanie negatívne ovplyvnilo osobný, pracovný, spoločenský a rodinný život žalobkyne, ako aj jeho najbližších rodinných príslušníkov teda v dôsledku trestného stíhania došlo k negatívnej zásahu do osobnostných práv žalobkyne na ochranu jej súkromného a rodinného života, dôstojnosti, osobnej cti a dobrej povesti. Je nepochybné, že z dôvodu začatia trestného stíhania resp. v priamej súvislosti s ním sa žalobkyne zmenil spoločenský a pracovný život.

Moderná európska judikatúra povinnosť dokazovať nemajetkovú ujmu už nevyžaduje a pomaly ale isto ju opúšťa aj naša judikatúra (pozri rozhodnutie Najvyššieho súdu SR, sp.zn. 3Cdo 137/2008), lebo trendom sa stáva skutočnosť, že nemajetková ujma vzniknutá už samotným porušením, resp. zásahom do oblasti práv a slobôd každého človeka. Preto nie je potrebné demonštrovať, že takýto zásah so sebou niesol aj ujmu, ktorá sa prejavila navonok vo vzťahu k tretím osobám, príležitostiam, očakávaniam, resp. narušila dôstojnosť človeka v očiach iných. Takýto prístup označuje Európsky súd pre ľudské práva za príliš formalistický (porov.: rozhodnutie ESĽP vo veci Danev c. Bulharsko z 2.9.2010, sťažnosť číslo 9 411/05, § 5).

Súd však aj v tejto časti vykonal rozsiahle dokazovania, pričom má z výpovedí svedkov za preukázané, že k zásahu do práv žalobkyne došlo nepochybne v jej osobnom a rodinnom živote, v okruhu susedov, priateľov a rodinných známych. Obyvatelia mesta, kde žalobkyňa žila, vedeli o jej trestnom stíhaní a aj po zastavení trestného stíhania v nich zostane podozrenie, ktoré nie je možné vymazať. Tým došlo k nenapraviteľnému zásahu do jej cti a dobrého mena. Uvedené skutočnosti má súd za preukázané jednak z výpovede žalobkyne, ako aj z výpovedí druhu žalobkyne M. H. a jej brata K. A., ktorí uviedli, že ich to v rodine hlboko zasiahlo, aj vzhľadom na výšku trestu, ktorý žalobkyne hrozil, pričom podrobne popísali situáciu v rodine pred a po obvinení, ktorá sa po obvinení žalobkyne dramaticky zmenila. Žalobkyňa bola v čase vznesenia obvinenia voči jej osobe v 6. mesiaci tehotenstva, žila s druhom v malom meste, kde každý každého poznal a mala okruh svojich priateľov. V rodine boli vzťahy dobré. Po vznesení obvinenia a jeho medializovaní sa tieto vzťahy, hlavne čo sa týka priateľov a kolegov z práce zmenili. Žalobkyňa sa následne s druhom odsťahovala do iného mesta a to z dôvodu ochrany jej dobrého mena.

Z výpovedí svedkov má súd ďalej za preukázané, že k zásahu do práv žalobkyne došlo čiastočne aj v jej pracovnom živote. Tak ako súd uviedol vyššie, žalobkyňa bola v čase obvinenia tehotná, v 6. mesiaci tehotenstva, následne bola na materskej dovolenke, žalobkyne nebol z dôvodu tohto obvinenia dočasne pozastavený výkon štátnej služby, nebola z tohto dôvodu disciplinárne stíhaná zamestnávateľom a po skončení materskej dovolenky sa vrátila do stálej štátnej služby so zaradením v rovnakej platovej triede. Žalobkyne sa jednoznačným spôsobom nepodarilo súdu nepreukázať, že z dôvodu vyššie uvedeného obvinenia ju zamestnávateľ neposielal na vyššie vzdelanie, keď svedok F. K. uviedol, že takýchto ľudí neposielali na vyššie vzdelanie, pričom však obvinených zamestnancov nikdy neriadil a uvedené mal vedieť od svojich kolegov. V protiklade s tým svedok S. S. uviedol, že ak niekto vykonáva štátnu službu, síce bol obvinený, avšak nebola mu štátna služba pozastavená, ani nebol prepustený, voči osobe žalobkyne nebolo vedené žiadne disciplinárne konanie, pokiaľ by bola možnosť, mohla sa zúčastniť týchto kurzov za tých istých podmienok ako každý iný colník, hoci bola obvinená, sa mohla zúčastniť kurzov. Je však nepochybné, že žalobkyňa mala po vznesení obvinenia celkovo nižší príjem, keďže mala nižšiu pohyblivú zložku platu - osobný príplatok a to aj vzhľadom na jej (následne po vznesení obvinenia) iné pracovné zaradenie.

Žalobkyňa súdu jednoznačným spôsobom nepreukázala, že by jej hospitalizácia v čase tehotenstva súvisela (bola v príčinnej súvislosti) s trestným stíhaním. Z výpovedí svedkov, bývalých aj terajších kolegov žalobkyne, ako aj z výpovede samotnej žalobkyne však jednoznačne vyplynulo, že colníci vedeli o jej trestnom stíhaní a boli nim pobúrení, keď svedok S. S. uviedol, že je rozdiel medzi colníkom a colníkom, možno noví nastupujúci colníci tomu uverili, ale väčšia časť colníkov bola týmto uznesením pobúrená. Takisto svedok F. K. veril žalobkyne, že skutok, pre ktorý bola obvinená, nespáchala.

Ďalej je potrebné poukázať na dobu trestného stíhania takmer 4 roky a 4 mesiace, kedy sa musela (uvedené nie je potrebné osobitne dokazovať) žalobkyňa zúčastňovať na úkonoch v prípravnom konaní, výsluchoch pred vyšetrovateľom, ktoré spolu s hrozbou vysokého trestu nepochybne negatívne pôsobili na jej psychický stav. Za zločin zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1, ods. 2 písm. a), ods. 4 písm. b) Trestného zákona hrozí trest 10 až 20 rokov a za zločin skrátania dane a poistného podľa § 276 ods. 1, ods. 2 písm. c) ods. 3, ods. 4 Trestného zákona hrozí trest 10 až 12 rokov. Ďalšou veľmi významnou skutočnosťou, ktorá výrazne ovplyvnila následky súvisiace s trestným stíhaním, bola medializácia celého prípadu, čo má súd preukázané z výpovedí žalobkyne a všetkých svedkov ako aj z listinných dôkazov na č.l. 155 až 158 spisu. Konanie žalobkyne a ostatných obvinených bolo v médiách opísané v podstate ako nesporná vec, t.j. že pripravili štát o 22 miliónov eur. Z uvedeného

je zrejme, že spôsob a forma medializácie nepochybne prispeli k tomu, že verejnosť vníma tieto informácie ako dôveryhodné a zaručené.

Okolnosti na strane osoby zodpovednej (pôvodca zásahu), sú napr. jeho postoj (ľútosť, náhrada škody, ospravedlnenie a i.). Je úplne zreteľné, že postoj tejto osoby môže podstatným spôsobom ovplyvniť vnímanie ujmy poškodeným; ústretové správanie, ospravedlnenie, či prejavená ľútosť škodcu, môže zmierniť dopady nemajetkovej ujmy, naopak jeho ľahostajnosť, arogancia ju môže ešte prehĺbiť. Je nutné prihliadať aj na jeho majetkové pomery tak, aby bola daná možnosť reálneho uspokojenia priznaných nárokov [k zoznamu kritérií a ďalším okolnostiam vo vzťahu k tomuto druhu odškodneniu podrobnejšie najmä Švestka, J., Dvořák, J., Fiala, J. a kol. Občiansky zákonník. Komentár. Zväzok VI. Praha: Wolters Kluwer, 2014, s. 1117-1120 (komentár k § 2959 P. Vojtek) a k doktríne odškodnenie duševných útrap bližšie Hulmák, M. a kol. Občiansky zákonník VI. Závazkové právo. Osobitná časť (k § 2055-3014). Komentár. 1. vydanie. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 1717-1723 (komentár k § 2959 P. Bezouška)].

Pri určovaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je dôležitým aspektom to, aby jej výška odrážala všeobecne zdieľané predstavy o spravodlivosti. Ústavný súd Českej republiky konštatuje, že pri určení výšky sumy relatívnej náhrady je nutné použiť princíp proporcionality tiež tým spôsobom, že všeobecné súdy porovnávajú sumy tejto náhrady prisúdenej v iných prípadoch, a to nielen v obdobných, ale aj v ďalších, v ktorých išlo o zásah do iných osobnostných práv, a to najmä do práva na ľudskú dôstojnosť. Inými slovami spôsobom, ako možno dosiahnuť relatívne spravodlivého vyčíslenie výšky relatívnej náhrady, je zohľadnenie súm priznaných v iných porovnateľných konaniach (pozri náleží Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. I. ÚS 2844/2014 zo dňa 22.12.2015).

Žalovaná ani len netvrdila, že sa pôvodca zásahu do osobnostných práv žalobcu žalobcovi ospravedlnil, nahradil mu škodu resp. prejavil nejakým spôsobom ľútosť, preto 12.000 €.

Všetky vyššie uvedené následky, predstavujúce nemajetkovú ujmu, sú v príčinnej súvislosti s nezákonným rozhodnutím. Vzťah medzi príčinou (nezákonným rozhodnutím) a následkami je priamy, bezprostredný; nebyť začatia trestného stíhania, tieto následky by nenastali.

Z tohto dôvodu vznikla žalovanej povinnosť zaplatiť žalobkyni náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 12.000,- eur. V prevyšujúcej časti súd žalobu zamietol.

V nadväznosti na vyššie uvedené, pokiaľ ide o určenie dňa omeškania žalovanej s plnením peňažného dlhu, má súd za to, že úroky z omeškania možno žalobkyni priznať iba od toho času, kedy sa žalovaná dostala do omeškania s plnením peňažného dlhu. V tomto prípade treba postupovať podľa ustanovenia § 16 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. a vychádzať z toho, že žalovaná je povinná uspokojiť nárok na náhradu škody alebo jeho časť do šiestich mesiacov odo dňa prijatia žiadosti o predbežné prerokovanie nároku (26.9.2016; pozri č.l. 150), teda do 27.3.2017 (pondelok), keďže deň 26.3.2017 pripadol na nedeľu. Prvým dňom omeškania preto bude nasledujúci deň po dni splatnosti, t.j. 28.3.2017.

Podľa ustanovenia § 3 ods. 1 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka v platnom znení výška úrokov z omeškania je o päť percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

Výška základnej úrokovej sadzby Európskej centrálnej banky bola k 28.3.2017 0%.

Na základe uvedených skutočností a citovaných zákonných ustanovení súd preto žalobe v časti vyhovel a zaviazal žalovanú zaplatiť žalobkyni titulom náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci sumu vo výške 12.000,- eur spolu s úrokmi z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 12.000,- eur od 12.4.2017 (ako to požaduje žalobkyňa ako dominus litis) do zaplatenia. V prevyšujúcej časti ohľadne požadovanej nemajetkovej ujmy nad sumu 12.000,- eur s príslušenstvom a úrokov z omeškania nad 5% ročne zo sumy 12.000,- eur súd žalobu zamietol.

K námietke žalovanej, že výška náhrady nemajetkovej ujmy je v súčasnosti zákonom limitovaná a žalobkyňa si uplatnila náhradu nad zákonom stanovený limit, ktorý súd nemôže prekročiť, súd uvádza, že vo vzťahu k rozhodovaniu o konaní o náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch spôsobenej pri výkone verejnej moci uznesením o vznesení obvinenia vydaným pred 1. januárom 2013 nemožno aplikáciou § 17 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci v znení novely vykonanej zákonom č. 412/2012 Z.z. obmedzovať výšku náhrady nemajetkovej ujmy hornými limitmi náhrad poskytovaných osobám poškodeným násilnými trestnými činmi. Takýto prístup by popieral princíp úplného odškodnenia, spôsoboval by neprípustné odňatie už existujúceho práva, zásah do legitímnej nádeje poškodeného na satisfakciu a bol by porušením zákazu retroaktivity (por. napr. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 16. marca 2016 sp. zn. 7 Cdo/262/2015). V danom prípade bolo nezákonné rozhodnutie (uznesenie o vznesení obvinenia) vydané dňa 16.1.2012, teda v čase účinnosti zákona č. 514/2003 Z.z., v znení pred jeho novelizáciou zákonom č. 412/2012 Z.z.. Aplikácia ust. § 17 ods. 4, zavedená citovanou novelou, preto v danej veci nie je prípustná a prípadné

priznanie náhrady nemajetkovej ujmy nad limit stanovený citovanou novelou, je v danom prípade v súlade so zákonom.

Súd o trovách konania rozhodol v zmysle ustanovenia § 255 ods. 1 a § 256 ods. 1 Civilného sporového poriadku tak, že žalobkyni priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% z dôvodu, že rozhodnutie o výške nemajetkovej ujmy záviselo od úvahy súdu.

3. V podanom odvolaní žalobkyňa uviedla (keď pripojila aj fotografickú prílohu o náhrade škody iného sudcu):

Žalobkyňa prostredníctvom právneho zástupcu týmto podáva odvolanie proti II. výrokovej časti rozsudku Okresného súdu Košice I zo dňa 12.10.2018, sp. zn. 37C/34/2017-417, ktorou súd žalobu v prevyšujúcej časti zamietol.

Týmto rozhodnutím súd prvej inštancie rozhodol tak, že:

I. Žalovaná je povinná zaplatiť žalobkyni titulom náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch sumu vo výške 12.000,- € spolu s úrokmi z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 12.000,- € od 12.04.2017 do zaplataenia a to všetko do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu zamietla.

III. Žalobkyni priznáva proti žalovanej nárok na náhradu trov konania v plnej výške.

Napadnuté rozhodnutie bolo doručené právnomu zástupcovi žalobkyne dňa 12.10.2018, čiže odvolanie je podané v zákonnej 15-dňovej lehote.

V zmysle ustanovenia § 365 ods. 1 Civilného sporového poriadku, odvolanie možno odôvodniť len tým, že

a) neboli splnené procesné podmienky,

b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,

c) rozhodoval vylúčený sudca, alebo nesprávne obsadený súd,

d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo

h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie žalobkyňa podáva z dôvodov uvedených v ustanovení § 365 ods. 1 písm. b), d), f) a h) CSP.

Zo žalobného návrhu je zrejmé, že žalobkyňa sa domáhala náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 70.000,- € z dôvodu, že v trestnom konaní jej bola spôsobená škoda nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci. Žalobkyňa bola trestne stíhaná 4 roky a 4 mesiace.

Súd prvej inštancie v bode 44. napadnutého rozhodnutia poukazuje na kritériá, na ktoré má súd prihliadať pri určení výšky peňažnej náhrady, ktoré sú uvedené v ustanovení § 17 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z.z..

Že ide o relatívne neurčitú hypotézu právnej normy, ktorá vyžaduje, aby súd prihliadal na konkrétne skutkové okolnosti každého individuálneho prípadu a vymedzil okolnosti významné pre určenie výšky náhrady. Čiže určenie konkrétnej výšky náhrady nemajetkovej ujmy je ponechané na voľnom uvážení súdu.

Z hore uvedeným názorom súdu prvej inštancie možno súhlasiť, ale som toho názoru, že vzhľadom na negatívne následky, ktoré spôsobilo trestné stíhanie žalovanej, súd dospel v rámci správnej úvahy k zjavne neprimeranej výške náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch.

Veď sám súd prvej inštancie v napadnutom rozhodnutí v bode 45. až 47. priznáva, že z vykonaného dokazovania a to z výpovedi žalobkyne a svedkov bolo nepochybne preukázané, že trestné stíhanie negatívne ovplyvnilo osobný, pracovný, spoločenský a rodinný život žalobkyne a v dôsledku trestného stíhania došlo k negatívnemu zásahu do osobnostných práv žalobkyne na ochranu jej súkromného a rodinného života, dôstojnosti, osobnej cti a dobrej povesti. Ďalej, že bolo preukázané, že v dôsledku začatia trestného stíhania sa žalobkyni zmenil spoločenský a pracovný život. Navyše žalobkyňa v čase vznesenia obvinenia v 6. mesiaci tehotenstva. Trestná vec žalobkyne bola medializovaná a všetci priatelia, kolegovia a známi zmenili názor na žalobkyňu. Žalobkyňa sa následne musela odsťahovať do iného mesta a to z dôvodu ochrany jej dobrého mena.

V bode 50. napadnutého rozhodnutia súd prvej inštancie správne uvádza, že je potrebné poukázať na dobu trestného stíhania, ktoré trvalo 4 roky a 4 mesiace, kedy sa musela žalobkyňa zúčastňovať na úkonoch v prípravnom konaní, výsluchoch pred vyšetrovateľom, ktoré spolu s hrozbou vysokého trestu nepochybne negatívne pôsobili na jej psychický stav. Išlo o mimoriadne závažné obvinenie. Za zločin

zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1, ods. 2 písm. a), ods. 4 písm. b) Tr. zákona žalobkyni hrozil trest odňatia slobody 10 až 20 rokov a za zločin skrátania dane a poistného podľa § 276 ods. 1, ods. 2 písm. c), ods. 3, ods. 4 Tr. zákona hrozil trest odňatia slobody 10 až 12 rokov, čiže spolu je to až 32 rokov.

V bode 51. napadnutého rozhodnutia súd prvej inštancie ďalej správne uvádza ďalšou veľmi významnou skutočnosťou, ktorá výrazne ovplyvnila následky súvisiace s trestným stíhaním bola medializácia celého prípadu, čo má súd preukázané z výpovedi žalobkyne a všetkých svedkov ako aj z listinných dôkazov na čl. 155 až 158 spisu. Ďalej, že konanie žalobkyne a ostatných obvinených bolo v médiách opísané v podstate ako nesporná vec, t.j. že pripravili štát o 22 miliónov eur. Z uvedeného je zrejme, že spôsob a forma medializácie nepochybne prispeli k tomu, že verejnosť vnímala tieto informácie ako dôveryhodné a zaručené.

Aj napriek hore uvedenému súd prvej inštancie v rámci správnej úvahy priznal žalobkyni náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch len vo výške 12.000,- €.

Súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Som toho názoru, že súd mal priznať žalobkyni náhradu nemajetkovej ujmy v požadovanej výške 70.000,- €.

V bode 48. napadnutého rozhodnutia súd prvej inštancie uvádza, že žalobkyni sa jednoznačným spôsobom nepodarilo preukázať, že z dôvodu vyššie uvedeného obvinenia ju zamestnávateľ neposielal na vyššie vzdelanie, keď svedok F. K. uviedol, že takýchto ľudí neposielali na vyššie vzdelanie, pričom však obvinených zamestnancov nikdy neriadil a uvedené mal vedieť od svojich kolegov. Ďalej, že v protiklade s tým, svedok S. S. uviedol, že ak niekto vykonáva štátnu službu, síce bol obvinený, avšak nebola mu štátna služba pozastavená, ani nebol prepustený, voči osobe žalobkyne nebolo vedené žiadne disciplinárne konanie, pokiaľ by bola možnosť, mohla sa zúčastniť týchto kurzov za tých istých podmienok, ako každý iný colník, hoci bola obvinená, mohla sa zúčastniť kurzov.

Toto tvrdenie súdu prvého stupňa sa nezakladá na pravde a je v rozpore s vykonanými dôkazmi.

Tu sa súd prvého stupňa dostáva do vlastných rozporov, keď v bode 48. napadnutého rozhodnutia uvádza, že v protiklade vypovedal svedok S. S., ktorý mal vypovedať, že žalobkyňa sa mohla zúčastňovať vzdelávacích kurzov za tých istých podmienok ako každý iný colník, hoci bola obvinená. No v bode 14. na str. 17 napadnutého rozhodnutia súd prvej inštancie uvádza, citujem „Je riaditeľom colného úradu kratší čas, ale ešte sa mu nestalo, žeby niekto, kto bol obvinený, bol vyslaný do takéhoto odborného kurzu. Myslím, že je štandardný postup taký, že najprv sa čaká, kým sa skončí predmetná trestná vec a potom sa môže vzdelávať colník.“ Tento svedok S. I. S. v bode 14. ďalej potvrdil, ako je to s odmenami obvinených colníkov, že takýto colník nemá nárok na odmeny.

Čiže neobstojí tvrdenie súdu prvej inštancie v napadnutom rozhodnutí v bode 48., že svedok S. S. údajne potvrdil, že žalobkyňa sa mohla zúčastňovať vzdelávacích kurzov za tých istých podmienok, ako každý iný colník, ktorý bol obvinený.

Tomuto tvrdeniu súdu prvej inštancie odporuje aj tvrdenie súdu uvedené v bode 13. napadnutého rozhodnutia na str. 16, kde súd uvádza, čo vyplývalo z výpovede svedka S. L. N., ktorý bol v tom čase vedúcim stanice colného úradu, kde bola žalobkyňa preložená. Súd tu uviedol, že v tom čase, kedy bola obvinená trestne stíhaná, ju nedával na takéto vyššie vzdelania, aby neabsolvovala žiadne školenia ani odborné kurzy. Tiež potvrdil, že žalobkyňa mohla robiť len základné úkony a nedostávala žiadne finančné odmeny ani ohodnotenia. Svedok ďalej potvrdil, že verejnosť, cestujúci a deklaránti uverili tomu, že spáchali tieto trestné činy.

Opäť možno ustáliť, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Súd prvej inštancie v bode 49. napadnutého rozhodnutia ďalej uviedol, že žalobkyňa súdu jednoznačným spôsobom nepreukázala, žeby jej hospitalizácia v čase tehotenstva súvisela (bola v príčinnej súvislosti) s trestným stíhaním.

Ani toto tvrdenie súdu neobstojí, lebo je v rozpore s vykonaným dokazovaním a súd sa tu dostáva do vlastných rozporov.

Zo spisu je zrejme, že žalobkyňa bola v čase obvinenia v 6. mesiaci tehotenstva. Z uznesenia o vznesení obvinenia je tiež zrejme, že žalobkyňa bola obvinená za zločin zneužívania právomoci verejného činiteľa, za ktorý jej hrozil trest odňatia slobody 10 až 20 rokov a za zločin skrátania dane a poistného jej hrozil trest odňatia slobody 10 až 12 rokov, čiže ak sčítame hornú hranicu, tak je to trest odňatia slobody až 32 rokov.

V bode 50. napadnutého rozhodnutia sám súd prvého stupňa dáva do pozornosti, že je potrebné poukázať na dobu trestného stíhania takmer 4 roky a 4 mesiace, kedy sa žalobkyňa musela zúčastňovať

na úkonoch v prípravnom konaní, výsluchom pred vyšetrovateľom, ktoré spolu s hrozbou vysokého trestu nepochybne negatívne pôsobili na jej psychický stav. Ďalej tu súd poukazuje na výšku trestu za zločiny, za ktoré bola žalobkyňa obvinená.

V bode 51. napadnutého rozhodnutia súd poukazuje na skutočnosť, ktorá výrazne ovplyvnila negatívne následky súvisiace s trestným stíhaním a to medializácia celého prípadu. Ďalej, že vec bola v médiách opísaná ako nesporná vec, t.j. že pripravili štát o 22 miliónov eur.

Ak si hore uvedené udalosti zhrnieme do jedného okamihu (tehotenstvo, hrozba vysokého trestu, medializácia, dĺžka trestného stíhania), tak niet žiadnych pochybností o tom, že každému bezúhonnému občanovi by to spôsobilo psychickú traumu a hospitalizáciu. Hospitalizácia žalobkyne je navyše umocnená tým, že v čase obvinenia bola v 6. mesiaci tehotenstva a bola obvinená za 2 zločiny, za ktoré v súhrne jej hrozil trest odňatia slobody až 32 rokov. Dovolím si poznamenať, že množstvo ľudí, ktorí by sa nachádzali v takejto situácii, by skončili nielen hospitalizáciou, ale aj kolapsom, resp. infarkt. Veď žalobkyňa mala postavenie verejného činiteľa, má čistý register trestov a nikdy sa v obdobnej situácii nenachádzala.

Čiže neobstojí tvrdenie súdu prvého stupňa, že žalobkyňa jednoznačným spôsobom nepreukázala, že jej hospitalizácia v čase tehotenstva súvisela s trestným stíhaním.

V bode 53. napadnutého rozhodnutia súd prvej inštancie poukazuje na okolnosti na strane zodpovednej osoby, napr. jeho postoj (ľútosť, náhrada škody, ospravedlnenie). Ďalej, že postoj tejto osoby môže podstatným spôsobom ovplyvniť vnímanie ujmy poškodeným, ústretové správanie, ospravedlnenie, či prejavená ľútosť škodcu, môže zmierniť dopady nemajetkovej ujmy...

Z vykonaných dôkazov je zrejme, že žalovaný ako pôvodca zásahu sa dodnes žalobkyne neospravedlnil a neprejavil nad svojím konaním ľútosť. Aj z uvedeného dôvodu mala byť priznaná náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch podstatne vyššia, než ju ustálil súd prvej inštancie vo výške 12.000,- €.

V bode 67. napadnutého rozhodnutia súd prvej inštancie uvádza, že na doplnenie konštatuje, že výšku relutárnej náhrady v tejto veci posudzoval aj v nadväznosti na iný porovnateľný prípad, kedy Krajský súd v Bratislave svojím rozsudkom sp. zn. 3Co 493/2014 zo dňa 22.03.2017 potvrdil rozsudok Okresného súdu Bratislava I, ktorým bola žalobcovi (sudcovi), ktorý bol trestne stíhaný 6 rokov, priznaná náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 35.000,- €.

Táto argumentácia súdu prvého stupňa neobstojí, lebo prípad sudcu Z.. N.V. U. nemá nič spoločné s našim prípadom a nie je možné ho posudzovať ako iný porovnateľný prípad.

Z rozhodnutia Krajského súdu Bratislava sp. zn. 3Co/493/2014 zo dňa 22.03.2017 je zrejme, že sudca Z.. N. U. sa domáhal náhrady škody voči štátu za nezákonné rozhodnutie a nesprávny úradný postup. Nesprávny úradný postup videl v tom, že v jeho veci boli značné prieťahy v konaní. Tento sudca už bol odškodnený a bola mu priznaná náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 90.000,- Sk na základe dvoch rozhodnutí Ústavného súdu SR. Nálezom Ústavného súdu SR IV. ÚS 210/2004 z 15.12.2004 bolo tomuto sudcovi priznané finančné zadosťučinenie 30.000,- Sk. Nálezom Ústavného súdu SR II. ÚS 325/06 zo dňa 27.03.2007 bolo tomuto sudcovi priznané finančné zadosťučinenie v sume 60.000,- Sk.

Na tieto skutočnosti, že tento sudca už bol odškodnený na základe dvoch rozhodnutí ústavného súdu, súd prihliadal v konaní o náhradu škody za nezákonné rozhodnutie a nesprávny úradný postup. Tento sudca bol trestne stíhaný za zneužitie právomoci verejného činiteľa podľa § 158 ods. 1 písm. a), b), c), ods. 2 písm. a) a c) Tr. zákona, a prijímanie úplatku podľa § 160 ods. 2, 3 Tr. zákona. Za prvý skutok je trestná sadzba odňatia slobody 3 až 10 rokov a za druhý skutok je trestná sadzba odňatia slobody 1 až 5 rokov, čiže spolu je vrchná hranica trestu odňatia slobody 15 rokov.

Aj z uvedeného je zrejme, že u žalobkyne bolo obvinenie oveľa závažnejšie, keď bola obvinená za dva zločiny, pri ktorých je trestná sadzba odňatia slobody v jednom prípade 10 až 20 rokov a v druhom prípade 10 až 12 rokov, čiže spolu až 32 rokov.

Aj uvedené je dôkazom toho, že nejde o porovnateľný prípad a nemožno prípad sudcu Z.. N. U. porovnávať s prípadom žalobkyne.

Čo sa týka sudcu Z.. N. U., tak tento sudca je širokej verejnosti dobre známy. Tento sudca bol v médiách opakovane viackrát opísaný za svoju rozhodovaciu činnosť. Kontrolná komisia sudcov v minulosti preverovala dedičské spisy pridelené tomuto sudcovi a zistila, že 60 spisov sudca držal doma. Najzávažnejšie bolo to, že niektoré súdne spisy zmizli úplne. Preto padli otázky, či sa tieto spisy „stratili“, alebo ich niekto úmyselne „zničil“. Ďalej tento sudca nevedel vysvetliť, akým spôsobom dostal od súkromnej firmy pôžičku 150.000,- € bez ručenia a bez úroku. Tento sudca ďalej nevedel vysvetliť pôvod svojho majetku a bránil sa, že mu finančne vypomáha babka, ktorá mu aj prispievala na luxusné dovolenky v Dominikánskej republike. Na podporu týchto tvrdení v prílohe predkladám článok, ktorý bol zverejnený v denníku Sme pod názvom „Sudca U. dostal od súkromnej firmy pôžičku 150 tisíc eur bez ručenia a úroku“.

Aj hore uvedené je dôkazom toho, že prípad sudcu Z.. N. U. nieje porovnateľný s prípadom žalobkyne. Žalobkyňa už v žalobnom návrhu zo dňa 06.10.2017 poukázala na množstvo iných obdobných prípadov, kde súd vyhovel žalobe a priznal žalobcom niekoľkonásobne vyššie sumy náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch.

S týmito porovnateľnými prípadmi sa súd prvej inštancie v napadnutom rozhodnutí nijako nevysporiadal. Žalobkyňa aj listom zo dňa 25.01.2018 označeným ako „Vyjadrenie k vyjadreniu žalovaného“, poukázala na aktuálne konkrétne prípady policajtov, ktoré sú právoplatne skončené a súd im priznal náhradu nemajetkovej ujmy až vo výške 100.000,- €.

Ide o prípad žalobcu G. H., ktorému Okresný súd Košice I rozsudkom zo dňa 05.02.2015, sp. zn. 24C/243/2012-219 priznal proti žalovanej náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 100.000,- € spolu s úrokmi z omeškania. Tento rozsudok potvrdil aj Krajský súd Košice rozsudkom zo dňa 24.05.2016, sp. zn. 5Co/384/2015-280.

Ďalej ide o prípad žalobcu F.. I. Š., ktorému Okresný súd Košice I rozsudkom zo dňa 22.04.2015, sp. zn. 40C/175/2012-275 priznal proti žalovanej náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 75.000,- € spolu s úrokmi z omeškania. Tento rozsudok potvrdil aj Krajský súd Košice rozsudkom zo dňa 20.12.2017, sp. zn. 1 ICo/127/2016-354.

Ďalej ide o prípad žalobkyne Z.. O. I., ktorej Okresný súd Košice I rozsudkom zo dňa 27.05.2015, sp. zn. 40C/7/2014-137 priznal proti žalovanej náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 100.000,- € spolu s úrokmi z omeškania. Tento rozsudok potvrdil aj Krajský súd Košice rozsudkom zo dňa 12.10.2016, sp. zn. 9Co/506/2015-212.

Súd prvej inštancie sa v napadnutom rozhodnutí s týmito tromi rozhodnutiami nijako nevysporiadal a pritom ide o porovnateľné prípady.

Naproti tomu súd prvej inštancie vec žalobkyne porovnal s prípadom sudcu Z.. N. U., ktorý vychádza z celkom iných skutkových a právnych okolností.

Napadnuté rozhodnutie nie je zdôvodnené tak, ako vyžaduje ustanovenie § 220 ods. 2 CSP.

Za porušenie práva na spravodlivý proces a za naplnenie odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. b) CSP je potrebné považovať nielen porušenie povinnosti konajúceho súdu svoje rozhodnutie náležite odôvodniť, ale aj prípad, kedy súd uskutoční výklad právneho predpisu na zistený skutkový stav veci, ktorý je ústavne nesúladný, svojvoľný a bez presvedčivého a racionálneho logického odôvodnenia.

Ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti uviedol, že vada konania podľa § 420 písm. f) CSP znamená porušenie čl. 46 ods. 1 Ústavy, ako aj čl. 6 ods. 1 Dohovoru (II. ÚS 261/06).

Napadnuté rozhodnutie nie je zdôvodnené tak, ako vyžaduje zákon, a preto je nepreskúmateľné.

Súd sa nijako logicky nevysporiadal s tým, že prečo by nebola primeraná požadovaná suma 70.000,- € ako náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch za negatívne následky, ktoré žalobkyňi spôsobilo trestné stíhanie vo všetkých oblastiach života, či už verejného, pracovného ale aj súkromného.

Súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 365 ods. 1 písm. b) CSP).

Konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 365 ods. 1 písm. d) CSP).

Súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 365 ods. 1 písm. f) CSP).

Rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h) CSP).

- Napadnuté rozhodnutie je nepresvedčivé a vzbudzuje pochybnosti.

Žiadala zmeniť napadnutú časť rozsudku tak, že žalovaný zaplatí 58.000 € aj s úrokmi z omeškania do 3 dní tak ako žiadala v žalobe.

4. Odvolanie podala aj žalovaná:

V právnej veci žalobkyne: G.. N. A., J.. XX.XX.XXXX, G. N.. U. XXX/X, H. U., právne zastúpená JUDr. Jurajom Kusom, advokátom so sídlom Nám. osloboditeľov 10, Michalovce, proti žalovanej: Slovenská republika - Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Štúrova č. 2, v konaní o náhradu škody a náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci, Okresný súd Košice I rozsudkom sp.zn. 37C/34/2017 zo dňa 12.10.2018 rozhodol tak, že:

I. Žalovaná je povinná zaplatiť žalobkyňi titulom náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch sumu vo výške 12.000 EUR spolu s úrokmi z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 12.000 EUR od 12.4.2017 do zaplataenia a to všetko do troch dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu zamieťa.

III. Žalobkyňi priznáva proti žalovanej nárok na náhradu trov konania v plnej výške.

Žalovaná Slovenská republika zastúpená Generálnou prokuratúrou Slovenskej republiky týmto podáva v zákonom stanovenej 15 dňovej lehote proti druhému a tretiemu výroku rozsudku Okresného súdu Košice I sp.zn. 37C/34/2017 zo dňa 12.10.2018, toto odvolanie.

Slovenská republika zastúpená Generálnou prokuratúrou Slovenskej republiky podáva voči rozsudku Okresného súdu Košice I odvolanie z dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. h) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok preto, že rozsudok Okresného súdu Košice I vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. V súlade s ustálenou judikatúrou slovenských súdov sa za právne posúdenie považuje činnosť súdu, pri ktorej súd zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Okresný súd Košice I dospel v predmetnej veci k nesprávnemu právnemu posúdeniu veci.

Žalovaná naďalej poukazuje na tú skutočnosť, že žalobkyňa v priebehu konania nepreukázala existenciu nezákonného rozhodnutia, na základe ktorého by jej prináležal nárok na náhradu škody v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej aj "zákon č. 514/2003 Z. z.").

Podľa názoru súdu je nezákonným rozhodnutím, na podklade ktorého priznal žalobkyni náhradu nemajetkovej ujmy podľa zákona č. 514/2003 Z. z. uznesenie vyšetrovateľa Prezídia Policajného zboru, Úradu boja proti korupcii, Odboru boja proti korupcii Východ zo dňa 16.01.2012 sp.zn. ČVS: PPZ-69/BPK-V-2011, ktorým jej bolo vznesené obvinenie.

V danej veci je právnou otázkou, od vyriešenia ktorej je závislé rozhodnutie, či štát v každom prípade zodpovedá za škodu, ktorá vznikla v trestnom konaní obvinenému (obžalovanému) tým, že trestné stíhanie nebolo ukončené právoplatným rozsudkom, ktorým bola uznaná jeho vina zo spáchania trestného činu ale bol spod obžaloby oslobodený, t. j. bez ohľadu na to, či vznesenie obvinenia (ako titul náhrady škody) bolo v čase jeho vydania dôvodné a zákonné alebo v prípadoch, keď vznesenie obvinenia bolo dôvodné, v súlade so všetkými zásadami trestného konania a teda uznesenie o vznesení obvinenia bolo zákonné, štát za škodu v takomto prípade nezodpovedá, t.j. štát zodpovedá len za nezákonné rozhodnutie a nie za výsledok trestného konania.

Podľa § 4 ods. 1 písm. f) zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z. z.") orgánom konajúcim v mene štátu je Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, ak škodu spôsobil štátny orgán podľa osobitného predpisu (§ 38 zákona č. 153/2001 Z.z.) v občianskom súdnom konaní, v trestnom konaní alebo správnom konaní.

V tejto súvislosti je potrebné poukázať na rozhodnutie Ústavného súdu SR č.k. II. ÚS 163/2013-50, podľa ktorého: „Skutočnosť, že vydaním uznesenia o vznesení obvinenia dochádza k posunu v rámci procesných štádií trestného konania, do štádia, v ktorom sa trestné konanie vedie už pre vyšší stupeň pravdepodobnosti, že prešetrovaný skutok spáchala konkrétna osoba v tomto uznesení označená, t. j. trestné konanie sa presúva do štádia zisťovania skutočností rozhodujúcich pre potvrdenie alebo pre vyvrátenie tohto trestného obvinenia, ktoré je tak vlastne predpokladom tohto šetrenia, tak vzhľadom na uvedené uznesenie o vznesení obvinenia, na vydanie ktorého boli v čase jeho vydania splnené všetky zákonné predpoklady a z tohto dôvodu nebolo zrušené ani v konaní o sťažnosti proti tomuto uzneseniu, nemožno bez ďalšieho považovať za nezákonné, resp. za odporujúce zákonu iba z dôvodu, že v čase jeho vydania existujúca pravdepodobnosť o spáchaní určitého skutku konkrétnou osobou sa neskôr z rôznych dôvodov nepotvrdila."

Treba poukázať aj na rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len "ESLP") vo veci X. proti Českej republike (sťažnosť č. 57404/08 zo dňa 20.06.2013), ktorý vo svojom rozhodnutí konštatuje, že zlučiteľnosť zásahu pri vedení trestného konania voči určitej osobe vyžaduje, aby zásah bol zákonný, bol vo všeobecnom záujme a bol primeraný. To znamená, že musí predstavovať „spravodlivú rovnováhu" medzi požiadavkami všeobecného záujmu spoločnosti a požiadavkami na ochranu základných práv jednotlivca. V tomto kontexte ESLP odkázal na svoju rozhodovaciu činnosť (medzi mnohými ďalšími precedensmi, napríklad Beyeler proti Taliansku /veľký senát/, č. 33202/96, § 107, ESIT 2000-1 a Gladysheva proti Rusku, cit. vyššie, § 65). Pokiaľ ide o podmienku „zákonnosti", vo vzťahu k predmetnému rozsudku ESLP uvádzame, že aj v prerokovávanej veci nič nenaznačuje, že by policajný orgán, prokurátor a súd ustanovenia Trestného poriadku a Trestného zákona uplatnili zjavne nesprávne alebo takým spôsobom, aby dosiahli svojvoľné závery. Neexistuje ani žiadna známka toho, že by príslušné ustanovenia, podľa ktorých orgány činné v trestnom konaní konali, neboli dostupné, presné a predvídateľné. Vedením trestného konania voči žalobcovi bol sledovaný legitímny cieľ riadneho

vedenia trestného konania. ESLP konštatoval, že vedením trestného konania ide o boj proti trestnej činnosti a jej prevenciu, ktoré spadajú do všeobecného záujmu. ESLP vo svojom rozsudku poznamenal, že skutočnosť že bol sťažovateľ v prerokovávanej veci zbavený obžaloby, samo o sebe neznamená, že jeho trestné stíhanie bolo nezákonné alebo od začiatku inak chybné. ESLP konštatoval, že dôkazné požiadavky, ktoré je treba splniť, aby mohla byť osoba uznaná vinnou (obvykle označované ako dôkaz nad rozumnú pochybnosť), sa líšia od dôkazných požiadaviek, ktoré je treba splniť, aby mohla byť osoba trestne stíhaná (v tomto prípade sú obvykle označované ako dôvodné podozrenie, že osoba spáchala trestný čin). Z tohto dôvodu teda môžu existovať prípady dôvodného podozrenia, ktoré pri súdnom konaní nevyústia do odsúdenia.

V uznesení sp. zn. 4MCdo 20/2009 Najvyšší súd Slovenskej republiky uvádza, že právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom patrí medzi základné práva, ktorých dostupnosť podľa č. 51 ods. 1 Ústavy SR je odkázaná na zákon č. 514/2003 Z.z. Právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom však nie je právom absolútnym, pretože v zmysle čl. 46 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 51 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky podlieha zákonným obmedzeniam upravujúcim predpoklady na jej uplatnenie, t.j. náhrada škody sa neposkytuje automaticky každému, voči komu orgán verejnej moci porušil jeho ochranu priznanú právnym poriadkom, ale iba tomu, u koho sú splnené všetky predpoklady ustanovené v zákone č. 514/2003 Z.z.

Rovnako podľa rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 Cdo 201/2007 zo dňa 30.07.2008: „Nejde o neoprávnený zásah do osobnosti fyzickej osoby vtedy, keď je proti nej v súlade so zákonnými podmienkami vznesené obvinenie z trestného činu a aj ďalšie úkony orgánov činných v trestnom konaní zasahujúce do práv tejto fyzickej osoby sú vykonávané v medziach zákona, na tom sa nič nemení ani v prípade, ak by neskôr prípadne aj došlo k zastaveniu trestného stíhania voči tejto fyzickej osobe alebo k jej prepusteniu z väzby alebo k oslobodeniu spod obžaloby.“

Z vyššie uvedeného je zrejmé, že pokiaľ orgány činné v trestnom konaní konajú v rámci trestného konania zákonne, nemôžu neoprávnene zasiahnuť do osobnosti fyzickej osoby a teda ani fyzickej osobe následne nemôže vzniknúť nárok na náhradu škody a nemajetkovú ujmu, keďže nedošlo k neoprávnenému zásahu do jeho osobnosti.

Zákon č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „Trestný poriadok“) v § 206 ods. 1 výslovne stanovuje, že ak je na podklade trestného oznámenia alebo zistených skutočností po začatí trestného stíhania dostatočne odôvodnený záver, že trestný čin spáchala určitá osoba, policajt bez meškania vydá uznesenie o vznesení obvinenia, ktoré ihneď oznámi obvinenému a doručí najneskôr do 48 hodín prokurátorovi a ak je obvineným súdny exekútor, notár, znalec, tlmočník alebo prekladateľ, aj ministrom spravodlivosti, a ak je obvineným advokát, aj Slovenskej advokátskej komore; o tomto úkone upovedomí bez meškania oznamovateľa a poškodeného.

Vznesenie obvinenia za trestný čin pritom nie je totožné s presvedčením o vine obvinenej osoby, ale je len vyjadrením vyššieho stupňa pravdepodobnosti, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie sa stal, je trestným činom a spáchala ho konkrétna osoba, pričom je zároveň nevyhnutným predpokladom vykonávania niektorých ďalších úkonov trestného konania. Zároveň je potrebné zdôrazniť, že pokiaľ sú splnené podmienky, ktoré Trestný poriadok predpokladá, musí byť takéto rozhodnutie orgánmi činnými v trestnom konaní vydané. S výnimkou inštitútu dočasného odloženia vznesenia obvinenia sa nepripúšťa možnosť úvahy orgánu činného v trestnom konaní o tom, či uznesenie o vznesení obvinenia vydá alebo nie. Zákonnosť tohto rozhodnutia, ako aj postup, ktorý jeho vydaniu predchádzal je síce možné na podklade opravného prostriedku preskúmať, avšak dôvodom na zrušenie takého uznesenia nie je skutočnosť, že vina obvineného nie je bez pochyb preukázaná, ale len pravdepodobná.

Pokiaľ orgány činné v trestnom konaní postupujú v súlade s platným Trestným poriadkom, pričom sú povinné, ak sú na to splnené podmienky, vznieť obvinenie konkrétnej osobe, nie je na mieste vyhodnocovať tento ich postup, ako aj rozhodnutia takto vydané ako nezákonné len preto, že v ďalšom priebehu trestného konania dôjde k zmene dôkaznej situácie, resp. vyvstanú skutočnosti, ktoré odôvodňujú zastavenie trestného stíhania voči obvinenej.

V prípadoch, kedy časť dôkazov preukazuje vinu podozrivého, kým druhá časť jeho vinu vyvracia je orgán činný v trestnom konaní, ak nechce postupovať contra legem, povinný vznieť voči takej osobe obvinenie a následne, za predpokladu, že nedôjde k niektorému z Trestným poriadkom akceptovaných odklonov v trestnom konaní, je prokurátor nútený podať na obvineného obžalobu.

Legálnosť rozhodnutia orgánu činného v trestnom konaní preto nemožno posudzovať na základe konečného výsledku trestného konania, ale len na základe toho, či boli splnené zákonné podmienky, stanovené pre jeho vydanie.

Z tohto dôvodu nemožno rozhodnutie o vznesení obvinenia vyhodnotiť ako nezákonné výlučne na základe výsledku trestného konania, hoci celé dovtedajšie konanie prebiehalo zákonným spôsobom, všetky subjekty trestného konania postupovali v zmysle Trestného poriadku a všetky vydané rozhodnutia boli v tom - ktorom konkrétnom štádiu trestného konania zákonné a odôvodnené.

Zároveň treba konštatovať, že súčasná prax súdov, spočívajúca v tom, že pokiaľ dôjde k zastaveniu trestného stíhania alebo k oslobodeniu obvineného spod obžaloby, považuje sa uznesenie o vznesení obvinenia za nezákonné, nemá oporu v žiadnom ustanovení zákona č. 514/2003 Z. z.

Podľa § 5 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z., právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím má účastník konania, ktorému vznikla škoda v dôsledku rozhodnutia vydaného v tomto konaní.

Podľa § 6 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z., ak tento zákon neustanovuje inak, právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím možno uplatniť iba vtedy, ak právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená, bolo zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom. Súd, ktorý rozhoduje o náhrade škody, je viazaný rozhodnutím tohto orgánu.

Súčasne podľa § 6 ods. 2 tohto zákona, právo podľa odseku 1 možno priznať iba vtedy, ak poškodený podal proti nezákonnému rozhodnutiu riadny opravný prostriedok podľa osobitných predpisov. Splnenie tejto podmienky sa nevyžaduje, ak ide o prípady hodné osobitného zreteľa.

Z jazykového a gramatického výkladu je nepochybné, že preto, aby mohla byť žalobcovi priznaná náhrada škody na podklade trestného stíhania, musia byť splnené dve podmienky. Po prvé muselo byť v danej veci vydané rozhodnutie, v tomto prípade uznesenie o vznesení obvinenia, ktoré nadobudlo právoplatnosť, a po druhé, toto rozhodnutie muselo byť v neskoršej fáze konania orgánom na to príslušným vyhodnotené ako nezákonné a na základe toho muselo byť zmenené alebo zrušené.

Hoci bola súdnou praxou vytvorená tzv. fikcia nezákonnosti rozhodnutia, táto nemá oporu v zákone č. 514/2003 Z. z., nakoľko ide o zámer zákonodarcu nepovažovať uznesenie o vznesení obvinenia a na neho nadväzujúce rozhodnutia automaticky za nezákonné výlučne na základe výsledku trestného konania, a nie o medzeru v práve, ktorú by bolo potrebné dotvárať judikatúrou.

„Prípadné rozhodnutie súdu, ktoré by legitimizovalo takúto konštrukciu nezákonného rozhodnutia by bolo v rozpore so všetkými zásadami trestného práva účinného na území Slovenskej republiky, pretože uznesenie o vznesení obvinenia podľa platného trestného práva nepredpokladá istotu, že skutok sa stal, že je trestným činom alebo prečinom a istotu, že ho skutočne spáchal podozrivý. Uznesenie o vznesení obvinenia tak nie je nezákonným z dôvodu, že v čase jeho vydania existujúca pravdepodobnosť o spáchaní trestného činu alebo prečinu neskôr počas jednotlivých štádií trestného konania z rôznych dôvodov sa nepotvrdila.“ (viď str. 14 a 15 rozsudku Okresného súdu Bratislava I zo dňa 15.10.2015 č.k. 8C 10/2013-154).

V tejto súvislosti poukazujem okrem vyššie uvedeného rozhodnutia aj na právny názor vyjadrený v rozsudku Okresného súdu Bratislava I č. k. 19C/181/2013-140 zo dňa 24.07.2015, podľa ktorého: „Extenzívny výkladom zákona č. 514/2003 Z.z. bol síce judikatúrou prijatý záver, že z pohľadu nároku na náhradu škody má rovnaký význam ako zrušenie uznesenia o vznesení obvinenia pre nezákonnosť aj zastavenie trestného stíhania, resp. oslobodenie spod obžaloby, ..., avšak uvedený záver nemôže byť prijímaný absolútne a bezvýhradne. Za nezákonné nemôže byť automaticky považované každé začatie trestného stíhania, resp. každé vznesenie obvinenia, ktoré nevedlo k právoplatnému odsúdeniu obvineného, resp. obžalovaného, bez posúdenia a zohľadnenia osobitostí trestného prípadu.“

Obdobný právny názor vyjadril aj Okresný súd Košice II v rozsudku č. k. 42C 412/2015-170 zo dňa 19.09.2016, ktorý uviedol, že: „Aj keď v danom prípade bolo trestné stíhanie zastavené, pričom tento postup v zmysle ustálenej judikatúry má v zásade rovnaké dôsledky ako zrušenie uznesenia o vznesení obvinenia pre nezákonnosť, nemožno podľa názoru súdu pri posudzovaní nároku na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím vychádzať len z tohto uvedeného dôsledku zastavenia konania bez prihliadnutia aj na osobitné okolnosti konkrétnej trestnej veci. A práve s ohľadom na zistené skutkové okolnosti daného prípadu možno prijať záver, že nezákonnosť predmetného uznesenia o vznesení obvinenia nemožno vyvodiť len zo samotnej skutočnosti, že následne bola trestná vec okresným prokurátorom zastavená z dôvodu, že tento skutok nie je trestným činom. Je potrebné vychádzať aj z toho, že nebolo zistené porušenie zásad trestného konania, v zmysle ktorých pre vznesenie obvinenia podľa zákona postačuje, že zistené okolnosti nasvedčujú tomu, že bol spáchaný trestný čin a že preukázanie viny obvineného je až vecou dokazovania vykonávaného pred súdom.“ Súčasne súdu v prílohe predkladám fotokópie uvedených týchto rozsudkov.

V rozsudku Okresného súdu Bratislava I zo dňa 19.10.2016 č.k. 10C 191/2014-185 sa konštatuje, že „v konaní nemohla byť preukázaná ani príčinná súvislosť medzi vznikom uplatneného nároku v súvislosti s vydaním nezákonného rozhodnutia, keďže žiadne z rozhodnutí orgánu verejnej moci nebolo

príslušným orgánom pre nezákonnosť zrušené v rámci vedenia trestného konania". Totožná situácia je i v prejednávanej veci žalobkyne G.. N. A.H.. V rámci vykonaného trestného konania vedeného proti žalobkyni G.. N. A. nebolo žiadne z rozhodnutí na to určeným procesným postupom zrušené.

V tejto súvislosti by som chcel osobitne poukázať taktiež na právoplatný rozsudok Okresného súdu Košice II zo dňa 19.09.2016 č.k. 42 C 412/2015-170. ktorým bola žaloba o náhradu škody zamietnutá. Z uvedeného rozsudku okrem iného vyplýva, že „ ... nezákonnosť uznesenia o vznesení obvinenia nemožno vyvodiť len zo samotnej skutočnosti, že následne bola trestná vec okresným prokurátorom zastavená (súdom oslobodená). ... Táto skutočnosť sama o sebe nevyvoláva nezákonnosť uznesenia o vznesení obvinenia ako základného predpokladu pre vznik nároku na náhradu škody. ... Uznesenie o vznesení obvinenia nemožno považovať automaticky za nezákonné ... Otázkou nezákonnosti rozhodnutia nemožno v civilnom sporovom konaní o náhradu škody posudzovať ako predbežnú ... Je nevyhnutné, aby nezákonnosť rozhodnutia bola konštatovaná príslušným orgánom."

Z rozhodnutí Okresného súdu Bratislava I sp.zn. 9C 66/2008 a Krajského súdu Bratislava sp.zn. 8Co 251/2010 taktiež nesporne vyplýva, že nemožno považovať uznesenie o vznesení obvinenia za nezákonné len z dôvodu, že obvinený nebol právoplatne odsúdený. Civilné súdy majú zakaždým v konaniach o náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z.z. skúmať, či došlo k porušeniu základných zásad trestného konania vyjadrených v Trestnom poriadku orgánmi činnými v trestnom konaní.

Osobitne je nevyhnutné, dať odvolaciemu súdu do pozornosti jeden z najnovších rozsudkov Okresného súdu Bratislava I zo dňa 12.01.2018 č.k. 19C/80/2016-177, v ktorom sa v bode 8.9. uvádza: „Podľa názoru súdu žaloba nie je dôvodná, nakoľko výsledky prípravného konania odôvodňovali záver, že žalobca mohol spáchať skutky, ktoré mu boli v obžalobe kladené za vinu a z toho titulu uznesenie o vznesení obvinenia nie je možné považovať za nezákonné, teda odporujúcej zákonu. Nakoľko uznesenie o vznesení obvinenia žalobcovi nie je možné považovať za nezákonné rozhodnutie, absentuje prvá základná podmienka pre uplatnenie nároku na náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z.z. ... Z vyššie uvedeného vyplýva, že prokurátor nemal inú možnosť v prípravnom konaní ako podať obžalobu vzhľadom na výsledky dokazovania aj jeho rozhodnutie nie je možné označiť ako nezákonné. Prokurátor mal povinnosť v prípade pochybnosti žalobcu žalovať a jedine trestný súd je orgánom, ktorý mohol za týchto skutkových okolností obžalovaného oslobodiť."

V trestnej veci vedenej proti žalobkyni bolo trestné konanie vykonané v súlade s Trestným poriadkom za súčasného rešpektovania základných zásad trestného konania, pričom uznesenie o vznesení obvinenia nebolo príslušným orgánom zrušené ani zmenené ako nezákonné.

Nakoľko v danej veci nie je splnená základná podmienka uplatnenia náhrady škody - existencia nezákonného rozhodnutia - právny titul pre priznanie náhrady škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z. neexistuje. Teda nebol preukázaný právny titul svedčiaci pre odškodnenie žalobkyne. To pokladám za nesprávne právne posúdenie. Správne právne posúdenie veci malo byť také, že žalobkyňa nepreukázala v konaní konkrétne porušenie zákona zo strany orgánov činných v trestnom konaní a žaloba mala byť zamietnutá.

Vzhľadom k vyššie uvedeným skutočnostiam navrhujem, aby odvolací súd sám vo veci rozhodol v zmysle § 390 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok tak, že žalobu žalobkyne v celom rozsahu zamietne.

Navrhli, aby odvolací súd sám rozhodol a zmenil napadnutý rozsudok podľa § 390 CSP, že žalobu zamietne.

5. V replike okrem iného poukázala žalovaná aj na Európsky súd pre ľudské práva, keď citovala aj judikatúru Najvyššieho súdu SR (napr. rozhodnutie 4M Cdo/20/2009 a ďalšie), kedy aj najvyšší súd dospel k záveru, že je treba zamietat' takéto žaloby, pričom argumentovala aj najnovším rozsudkom Okresného súdu Bratislava I sp.zn. 19C/80/2016, ktorý považoval uznesenie o vznesení obvinenia za zákonné rozhodnutie a nejde o nezákonný typ rozhodnutia a tak absentuje prvá základná podmienka pre uplatnenie náhrady škody podľa zák. č. 514/2003 Z.z.

6. Naproti tomu žalobkyňa na č.l. 586 až 594 pripojila právoplatný rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp.zn. 3Co/270/2017, ktorý je právoplatný a ktorým žalobca M. E. mal prisúdených 75.000 € a v prevyšujúcej časti len bola žaloba zamietnutá, keď odvolací súd vychádzal z judikatúry Najvyššieho súdu SR.

7. Odvolací súd bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods.1 CSP - na pojednanie odvolania nariadi odvolací súd pojednanie vždy, ak je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie alebo to vyžaduje dôležitý verejný záujem) pojednal odvolanie v rozsahu vyplývajúcom z § 379 CSP, a rozsudok potvrdil

podľa § 387 ods.1 CSP, lebo je vecne správny, súd úplne zistil skutkový stav veci, správne ju právne posúdil a odôvodnenie rozsudku má podklad v zistení skutkového stavu veci, na čom nič nemení ani odvolanie.

8. Podľa ustálenej súdnej praxe inými vadami, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci [§ 365 ods.1 písm. d) CSP] sú všetky vady prejavujúce sa v chybnom postupe súdu pri dokazovaní, v nesprávnom posudzovaní procesných otázok, ktoré neboli predmetom samostatného rozhodovania, v chybnom poučovaní strán sporu a v ďalších nedostatkoch v jeho činnosti, ku ktorým došlo v priebehu konania alebo v súvislosti s rozhodovaním, pričom spôsobilým odvolacím dôvodom nie sú bez ďalšieho, ale len vtedy, ak sú dôsledkom takého porušovania predpisov procesného práva, ktoré mohlo mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

9. V odvolaní oboch strán sporu uvedené skutočnosti neumožňujú záver, žeby konanie na súde prvej inštancie bolo takou inou vadou postihnuté, preto uvedený odvolací dôvod nie je daný.

10. Rovnako tak nie je daný ani odvolací dôvod upravený v § 365 ods.1 písm. h) CSP.

11. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav, t. zn. vyvodzuje zo skutkového zistenia, aké práva a povinnosti majú účastníci podľa príslušného právneho predpisu a nesprávnym právnym posúdením veci je jeho omyl pri aplikácii práva na zistený skutkový stav (skutkové zistenie), pričom o mylnú aplikáciu právnych predpisov ide, ak použil iný právny predpis, než ktorý mal správne použiť alebo aplikoval správny predpis, ale nesprávne ho vyložil, príp. ho na daný skutkový stav inak nesprávne aplikoval (z podradenia skutkového stavu pod právnu normu vyvodil nesprávne právne závery o právach a povinnostiach účastníkov konania) a použitie správneho ust. neznamená iba opísanie jeho dikcie, ale i jeho správne priradenie k zistenému skutkovému stavu alebo inak vyjadrené posúdením veci po právnej stránke treba rozumieť výklad o tom, z ktorých ust. zák. alebo iného právneho predpisu vychádzal (prečo pod tieto ust. podradil zistený skutkový stav) a ako ho príp. vyložil, a výklad o tom, aké majú účastníci na základe zisteného skutkového stavu podľa týchto ust. vo vzťahu k predmetu konania práva a povinnosti a ako bola preto vec rozhodnutá.

12. Súd použil správne právne predpisy, správne ich aj vyložil a na daný skutkový stav ich správne aplikoval, t. zn. z podradenia skutkového stavu pod právnu normu vyvodil správne závery o právach a povinnostiach strán sporu.

13. Odvolací súd vnímajúc rozsiahle dokazovanie vykonané súdom prvej inštancie, obsahom korektného rozsudku súdu prvej inštancie, ktorý spravodlivo vychádzal pri výške nemajetkovej ujmy a zohľadnením súm priznaných v iných porovnateľných konaniach aj podľa nálezov Ústavného súdu Českej republiky a rozhodnutia Ústavného súdu SR; I. ÚS 2844/2014 zo dňa 22.12.2015, keď pri určení výšky sumy relutárnej náhrady bolo nutné použiť princíp proporcionality, aby všeobecné súdy porovnávali sumy tejto náhrady prisúdenej v iných prípadoch, a to obdobných ako aj v ďalších, v ktorých išlo o zásah do ich osobnostných práv, najmä do práva na ľudskú dôstojnosť, vzhľadom na bezúhonnosť a prostredie, v ktorom žila žalobkyňa a teraz, keďže sa musela presťahovať a pracuje, vzhľadom na závažnosť vzniknutej ujmy, význam následkov, ktoré jej vznikli v súkromnom živote a spoločenskom živote, táto nemajetková ujma vo výške 12.000 € je primeraným finančným zadosťučinením, čo je spravodlivé a korektné.

14. Odvolací súd sa zhoduje aj s tým, že okolnosti na strane osoby veľmi precízne súd prvej inštancie vysvetlil, argumentoval dopady nemajetkovej ujmy, ktoré môžu zmierniť škodu, ktorá vznikla žalobkyňi, postoj bývalej colníčky, ktorá vzhľadom na svoje majetkové pomery a reálne uspokojovanie priznaných nárokov žiadala síce vyššiu sumu, ale so zreteľom na ovplyvnenie následkov súvisiacich s trestným stíhaním, keďže bola medializovaná trestná činnosť žalobkyňa a ona stále tvrdila na svoju obranu v trestnom konaní, že žiadny daňový podvod nespáchala, pričom musela žiť štyri roky a štyri mesiace pod tlakom, lebo ma osobitne dokazovať na úkonoch v prípravnom konaní a výsluchoch pred vyšetrovateľmi v súvislosti s jej psychickým stavom a kde jej hrozila vyššia výmera trestu podľa Trestného zákona, čo negatívne spôsobí na psychický a zdravotný stav, preto je rozhodnutie súdu prvej inštancie v oboch výrokoch, teda aj v zamietavom, správne, spravodlivé a korektné.

15. Odvolanie žalobkyne nie je opodstatnenie, ale odvolanie žalovanej Generálnej prokuratúry je absolútne neopodstatnené a špekulatívne.

16. Je treba konštatovať, že súd prvej inštancie aplikoval zák. č. 514/2003 Z.z., je samozrejme argumentačne dobre podložený aj judikatúrou ESLP (konštatáciou rozhodnutia ESLP vo veci Danev c/ Bulharsko z roku 2010) a keďže vykonal aj rozsiahle dokazovanie, nepochybne k výrazným zásahom do práv žalobkyne v jej osobnom a rodinnom živote, v okruhu priateľov a rodinných známych, pričom bola uvedeným zásahom znížená dôstojnosť žalobkyne. Ale vzhľadom na takto zistený skutkový stav, rozsiahle vykonané dokazovanie, nepôsobí výchovne odvolanie podané žalovanou Slovenskou republikou, zastúpenou Generálnou prokuratúrou SR, lebo žalovaná Generálna prokuratúra sa snaží neúčelovo odvolaniami predlžovať v týchto konaniach podľa § 17 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z.z. pri náhrade súvisiacej s hrozbou trestného postihu a s dĺžkou trestného konania, vzhľadom na závažnosť nemajetkovej ujmy ako aj overené konkrétne skutkové okolnosti, predlžovať konanie o náhrade škody, aj keď pozná ustálenú súdnu prax Najvyššieho súdu SR, pričom je viacero rozsiahlych rozhodnutí NS SR už publikovaných, a to aj v čase písania odvolania a rozhodovania súdu prvej inštancie v tomto konkrétnom spore žalobkyne G. N. A.. Pritom prokuratúra má síce nezastupiteľné miesto pri dodržiavaní zákonov, je najvyššou inštanciou v právnom poriadku z hľadiska dodržiavania zákonnosti v trestnom procese, avšak vypisovaním účelových odvolaní v odvolacom konaní neumožňuje vo viacerých veciach po zastavení trestného stíhania z dôvodov, že skutok, pre ktorý bola žalobkyňa stíhaná, nie je trestným činom, teda že sa nenaplnil (pri rovnakých dôsledkoch ako zrušenie uznesenia o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia pre nezákonnosť), nepôsobí to výchovne pre strany sporu a neumožňuje aplikovať tak všetkým zainteresovaným v civilnom procese stabilizovanú judikatúru najvyššieho súdu čo najrýchlejšie, zákonne a spravodlivo (nemožno poukazovať na najnovšie rozsudky okresných súdov, ktorými nie je odvolací súd viazaný

17. Odvolací súd napadnutý rozsudok potvrdil ako vecne správny a vzhľadom na čiastočný neúspech žalobkyne ale aj žalovanej v odvolacom konaní priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania podľa § 396 CSP len čiastočne úspešnej žalobkyne z dôvodu, že výška nemajetkovej ujmy závisela len a len od úvahy súdu, pričom nárok žalobkyne je na účelne vynaložené trovy konania.

18. Pomer hlasov, akým bolo rozhodnutie prijaté: 3 hlasy za (§ 393 ods.2 druhá veta CSP).

Poučenie:

Proti rozsudku odvolacieho súdu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania.

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení.

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom.

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania.

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania.